Europees Parlement
2019-2024

Commissie economische en monetaire zaken

2022/2051(INL)

2.2.2023

ADVIES

van de Commissie economische en monetaire zaken

aan de Commissie constitutionele zaken

inzake voorstellen van het Europees Parlement voor de wijziging van de Verdragen
(2022/2051(INL))

Rapporteur voor advies: Margarida Marques

(Initiatief – Artikel 47 van het Reglement)

PA_INL

SUGGESTIES

De Commissie economische en monetaire zaken verzoekt de bevoegde Commissie constitutionele zaken onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen:

– onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen:

1. verwelkomt het eindverslag over de Conferentie over de toekomst van Europa, dat 49 voorstellen[1] bevat en op 9 mei 2022 bij de voorzitters van de drie instellingen is ingediend; merkt op dat verschillende voorstellen moeten worden beschouwd als zijnde van economische aard en benadrukt dat bepaalde aanbevelingen ook in het kader van de huidige Verdragen kunnen worden opgevolgd; merkt op dat sommige daarvan een Verdragswijziging zouden vereisen om volledig te kunnen worden uitgevoerd;

2. herinnert eraan dat het Parlement op 9 juni 2022 bij de Raad voorstellen tot wijziging van de Verdragen heeft ingediend volgens de gewone herzieningsprocedure zoals neergelegd in artikel 48 VEU[2];

3. benadrukt dat er met betrekking tot het economisch beleid van de Unie behoefte bestaat aan meer democratische legitimiteit, verantwoordingsplicht en toezicht; verzoekt het kader, de instellingen en de instrumenten voor de economische governance van de EU onder de communautaire methode te laten vallen; is van oordeel dat het Parlement een sleutelrol moet vervullen om doeltreffend toezicht te waarborgen; is van mening dat elke uitbreiding van de bevoegdheden van de EU op het gebied van economisch en monetair beleid gepaard moet gaan met een overeenkomstige uitbreiding van de rechten en bevoegdheden van het Parlement; dringt erop aan dat het Parlement bij elke herziening van de Verdragen op grotere voet van gelijkheid een rol als uitoefenaar van democratisch toezicht met betrekking tot dit beleid krijgt toebedeeld; roept op tot een bredere deelname van de institutionele en sociaal-economische belanghebbenden bij de vaststelling van de economische beleidsprioriteiten om de eigen inbreng in de hervormingen te bevorderen;

4. herinnert aan de in het Verdrag vastgelegde doelstellingen van de Unie, zoals de totstandbrenging van een economische en monetaire unie en de verwezenlijking van duurzame ontwikkeling op basis van duurzame en evenwichtige economische groei, prijsstabiliteit en een zeer concurrerende markteconomie met volledige werkgelegenheid en sociale vooruitgang; onderstreept dat elke wetgeving in overeenstemming moet zijn met de verwezenlijking van deze doelstellingen; is van oordeel dat de veerkracht van de economie van de EU en de strategische autonomie van de Unie als algemene aspecten moeten worden toegevoegd met het oog op het verwezenlijken van de doelstellingen van de Verdragen;

5. benadrukt dat de economische effecten van COVID-19 en de oorlog in Oekraïne de grenzen van het huidige Europese begrotingskader nader aan het licht hebben gebracht,

[1] Conferentie over de toekomst van Europa, Verslag over het eindresultaat, mei 2022.
[2] Resolutie van het Europees Parlement van 9 juni 2022 over de oproep tot een conventie voor een herziening van de Verdragen (2022/2705(RSP)).

en is ingenomen met het initiatief van de Commissie om ze te hervormen;

6. steunt een kader voor de economische governance dat het concurrentievermogen en de veerkracht van de economie van de Unie versterkt om te zorgen voor stabiliteit, volledige werkgelegenheid, houdbare overheidsfinanciën, transparantie, strategische en duurzame investeringen om de dubbele transitie te verwezenlijken en voor strategische autonomie van de Unie te zorgen, democratische verantwoordingsplicht en eigendom, beleid (zoals voor een in economisch gunstige tijden gevormde financiële reserve) en instrumenten op het gebied van de overheidsfinanciën die disrupties kunnen opvangen; merkt op dat de tijdens de besprekingen in het kader van de Conferentie over de toekomst van Europa gebleken is dat er grote behoefte bestaat aan een grondige herziening van de economische governance van de EU en het Europees Semester; herinnert eraan dat het Parlement heeft ingestemd met een dringende hervorming van de architectuur van de economische governance van de Unie, met inbegrip van eenvoudigere en duidelijkere begrotingsregels en een kader dat gunstiger is voor duurzame economische groei op lange termijn;

7. benadrukt het belang van het Europees Semester als het belangrijkste instrument voor het coördineren van het Europees economisch beleid en roept in dit verband op tot een grotere betrokkenheid van het Parlement om eerlijke en gelijke samenwerking tussen de medewetgevers te waarborgen;

8. merkt op dat het nationale begrotingsbeleid een zaak van soevereine staten blijft, maar op één lijn moet worden gebracht met de belangrijkste doelstellingen van het kader voor economische governance, hetgeen impliceert dat voor coördinatie op Europees niveau moet worden gezorgd;

9. benadrukt het belang van een EU-kader voor economische governance om regeringen in staat te stellen overheidsinvesteringen te bevorderen en de schuldhoudbaarheid te waarborgen; herinnert eraan dat de Unie de COVID-19-crisis beter heeft doorstaan dankzij gemeenschappelijke regels en instrumenten op Europees niveau; vindt dat moet worden nagedacht over instrumenten die bijdragen tot condities waaronder de Unie en de lidstaten kunnen investeren in gemeenschappelijke strategische prioriteiten op het niveau van de Unie;

10. merkt op dat de numerieke waarden in Protocol nr. 12 bij de Verdragen nog altijd gebaseerd zijn op gemiddelden van economische indicatoren uit het eind van de jaren negentig; herinnert eraan dat de lidstaten de criteria van Maastricht sinds de invoering van het Europees Semester in 2011 meer dan 170 keer hebben geschonden; verzoekt om een grondige evaluatie van de criteria van Maastricht op basis van de ervaring die in de afgelopen twee decennia met de eenheidsmunt is opgedaan, alsmede de lessen die zijn getrokken uit vorige en huidige crises, zoals de financiële en staatsschuldencrisis van midden 2000, de COVID-19-pandemie en de oorlog in Oekraïne;

11. dringt erop aan de economische governance nog eens tegen het licht te houden en daarbij rekening te houden met de lessen die met de Europese respons op economische schokken zijn geleerd, met name oplossingen als de NGEU, inclusief de governancestructuur daarvan, en de SURE-processen; merkt op dat we inmiddels

weten dat artikel 126 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) beperkt bruikbaar is voor het opvangen van economische schokken; benadrukt dat het kader voor macro-economische governance van de Unie moet worden geactualiseerd om het veerkrachtiger te maken en de lidstaten en het Parlement in staat te stellen nieuwe relevante regels op te stellen om de duurzaamheid van hun economische modellen en belangrijke investeringen te waarborgen, op basis van een gezond begrotingsbeleid en houdbare schuldenniveaus, en om de dubbele transitie te kunnen realiseren op een wijze waarbij niemand buiten de boot valt;

12. onderstreept dat de zwakte van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid erin geresulteerd dat de functie van hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid (VV/HV) in het leven is geroepen; beklemtoont dat een in sterke mate gecoördineerd economisch beleid op het niveau van de Unie inhoudt dat een vertegenwoordiger van de economische governance van de Unie zitting zou moeten hebben in de Commissie, in de Raad Economische en Financiële Zaken, en in de Eurogroep;

13. merkt op dat onlangs gebruik is gemaakt van artikel 122 VWEU voor het opvangen van de economische impact van de oorlog in Oekraïne op de energieprijzen; onderkent dat snelheid van handelen in het besluitvormingsproces in het geval van onvoorziene externe schokken een ‘must’ is; betreurt evenwel het gebrek aan betrokkenheid van het Parlement en de mensen die het vertegenwoordigt; dringt aan op een revisie van artikel 122 VWEU gericht op een billijker democratische vertegenwoordiging, waaronder in de vorm van een rol voor het Parlement op voet van gelijkheid;

14. verzoekt met klem dat het kader van de verantwoordingsplicht van de ECB ten opzichte van het Parlement wordt aangescherpt om de rol van het Parlement als toezichthoudend orgaan te versterken; vindt het onontbeerlijk dat de monetaire dialoog met het Parlement wordt geformaliseerd;

15. geeft aan dat de euro momenteel de eenheidsmunt van de eurozone is, maar vindt dat deze moet worden beschouwd als de valuta van de Unie; is van oordeel dat de ECB de internationale rol van de euro moet verdedigen, behouden en verbeteren; is van oordeel dat de uitbreiding van de euro naar alle 27 lidstaten een permanente doelstelling moet zijn, die binnen een realistische, evenredige en verantwoordelijke termijn moet worden gehaald, ter waarborging van de stabiliteit en het concurrentievermogen van de eurozone; stelt vast dat de huidige Verdragen geen specifiek tijdspad bevatten voor de toetreding tot de eurozone, maar het aan de lidstaten overlaten hun eigen strategieën te ontwikkelen voor het voldoen aan de voorwaarden voor de invoering van de eenheidsmunt;

16. is zich ervan bewust dat het belastingbeleid uit hoofde van de huidige Verdragen vorm wordt gegeven met stemmingen op basis van unanimiteit; onderstreept de vele belemmeringen voor essentiële belastinginitiatieven in de EU gedurende de voorbije decennia;

17. onderstreept dat sommige onderdelen van het belastingbeleid reeds grotendeels geïntegreerd zijn, zoals de belasting over de toegevoegde waarde en de accijnzen; merkt op dat bepaalde onderdelen van het EU-belastingbeleid bestaan uit het

implementeren van internationale onderhandelingen ten aanzien waarvan de Unie en de lidstaten een voortrekkersrol hebben vervuld; is ingenomen met de voorstellen van de plenaire vergadering van de Conferentie over de toekomst van Europa van 9 mei 2022, met name voorstel 16 betreffende het belasting- en fiscaal beleid, dat gericht is op een grotere harmonisatie en coördinatie van het belastingbeleid in de lidstaten, de invoering van een gemeenschappelijke heffingsgrondslag voor de vennootschapsbelasting en de versterking van het toezicht op de absorptie en het gebruik van EU-middelen;

18. benadrukt dat de lidstaten voor de lange termijn moeten nadenken over de meerwaarde van de overgang naar besluitvorming met gekwalificeerde meerderheid van stemmen, zoals aanbevolen door de Conferentie over de toekomst van Europa; verzoekt de Commissie in dit verband het debat over het gebruik van besluitvorming met gekwalificeerde meerderheid van stemmen in sommige belastingaangelegenheden weer aan te zwengelen op basis van een gefaseerde aanpak, als follow-up van haar mededeling van 2019 over deze kwestie en als antwoord op de uitkomst van de Conferentie over de toekomst van Europa;

19. benadrukt het feit dat bepaalde lidstaten misbruik hebben gemaakt van nationale veto's in belastingzaken om concessies op andere beleidsterreinen te bewerkstelligen; benadrukt dat deze veto's schadelijke belastingpraktijken en sociale onrechtvaardigheid dreigen te bestendigen, die het vermogen van de Unie ondermijnen om doeltreffend te functioneren, een gelijk speelveld te bevorderen en de belangen van haar burgers en kmo's te beschermen;

20. beklemtoont de nieuwe uitdagingen voor het mededingingsbeleid van de Unie (de artikelen 101 t/m 109 VWEU), die rechtvaardigen dat richtsnoeren en mededelingen in overeenstemming moeten worden gebracht met de in het Verdrag verankerde doelstellingen en bijdragen aan een gelijk speelveld in het licht van de Green Deal, de Europese pijler van sociale rechten en de strategische autonomie van de Unie in sleutelsectoren zoals het industriële, defensie-, digitale en handelsbeleid; roept op tot een grotere betrokkenheid van het Parlement bij de herziening van de richtsnoeren voor fusies en staatssteuntoezicht;

21. beklemtoont dat eerlijke concurrentie tussen ondernemingen voordelen kan opleveren, waaronder voor consumenten; benadrukt de positieve effecten van kmo's op de economie en de samenleving, en de noodzaak een gelijk speelveld voor hen te creëren; onderstreept dat in het mededingingsbeleid van de Unie rekening moet worden gehouden met de specifieke behoeften van kmo's; verzoekt de Commissie te beraadslagen over de wijze waarop deze doelstelling het beste kunnen worden verwezenlijkt;

22. is van oordeel dat het Parlement meer betrokken moet worden bij de activiteiten van werk- en deskundigengroepen op internationaal niveau, zoals het International Competition Network, de Wereldhandelsorganisatie en de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), als waarnemer;

23. herhaalt dat de Unie iets moet doen aan haar gebrek aan politiek gewicht ten aanzien van economisch beleid op internationaal niveau dat onder andere het gevolg is van het

gebrek aan samenhang van haar vertegenwoordiging in internationale organisaties, die verbeterd zou kunnen worden met maatregelen om de gezamenlijke vertegenwoordiging van de Unie en de euro internationaal te waarborgen in alle daarmee verband houdende dimensies en beleidsmaatregelen;

24. dringt erop aan tot het zover is ten volle gebruik te maken van de huidige Verdragen.

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	31.1.2023
Uitslag eindstemming	+: 35 –: 13 0: 6
Bij de eindstemming aanwezige leden	Rasmus Andresen, Anna-Michelle Asimakopoulou, Gunnar Beck, Marek Belka, Isabel Benjumea Benjumea, Stefan Berger, Gilles Boyer, Markus Ferber, Jonás Fernández, Giuseppe Ferrandino, Frances Fitzgerald, Claude Gruffat, José Gusmão, Enikő Győri, Eero Heinäluoma, Michiel Hoogeveen, Danuta Maria Hübner, Stasys Jakeliūnas, France Jamet, Ondřej Kovařík, Georgios Kyrtsos, Aušra Maldeikienė, Csaba Molnár, Siegfried Mureşan, Caroline Nagtegaal, Luděk Niedermayer, Lefteris Nikolaou-Alavanos, Piernicola Pedicini, Kira Marie Peter-Hansen, Sirpa Pietikäinen, Eva Maria Poptcheva, Evelyn Regner, Antonio Maria Rinaldi, Dorien Rookmaker, Alfred Sant, Joachim Schuster, Ralf Seekatz, Pedro Silva Pereira, Paul Tang, Irene Tinagli, Inese Vaidere, Marco Zanni
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Nicola Beer, Damien Carême, Margarida Marques, Eva Maydell, Andżelika Anna Możdżanowska, Mikuláš Peksa, Jessica Polfjärd, Erik Poulsen, Mick Wallace
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervangers (art. 209, lid 7)	Andreas Glück, Camilla Laureti, Leopoldo López Gil

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

35	+
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Stefan Berger, Markus Ferber, Danuta Maria Hübner, Leopoldo López Gil, Aušra Maldeikienė, Eva Maydell, Siegfried Mureşan, Luděk Niedermayer, Sirpa Pietikäinen, Ralf Seekatz, Inese Vaidere
Renew	Gilles Boyer, Giuseppe Ferrandino, Georgios Kyrtsos, Eva Maria Poptcheva
S&D	Marek Belka, Jonás Fernández, Eero Heinäluoma, Camilla Laureti, Margarida Marques, Csaba Molnár, Evelyn Regner, Joachim Schuster, Pedro Silva Pereira, Paul Tang, Irene Tinagli
The Left	José Gusmão
Verts/ALE	Rasmus Andresen, Damien Carême, Claude Gruffat, Stasys Jakeliūnas, Piernicola Pedicini, Mikuláš Peksa, Kira Marie Peter-Hansen

13	-
ECR	Michiel Hoogeveen, Andżelika Anna Możdżanowska, Dorien Rookmaker
ID	Gunnar Beck, France Jamet
NI	Enikő Győri, Lefteris Nikolaou-Alavanos
PPE	Frances Fitzgerald, Jessica Polfjärd
Renew	Ondřej Kovařík, Caroline Nagtegaal, Erik Poulsen
The Left	Mick Wallace

6	0
ID	Antonio Maria Rinaldi, Marco Zanni
PPE	Isabel Benjumea Benjumea
Renew	Nicola Beer, Andreas Glück
S&D	Alfred Sant

Verklaring van de gebruikte tekens:
+ : voor
- : tegen
0 : onthouding